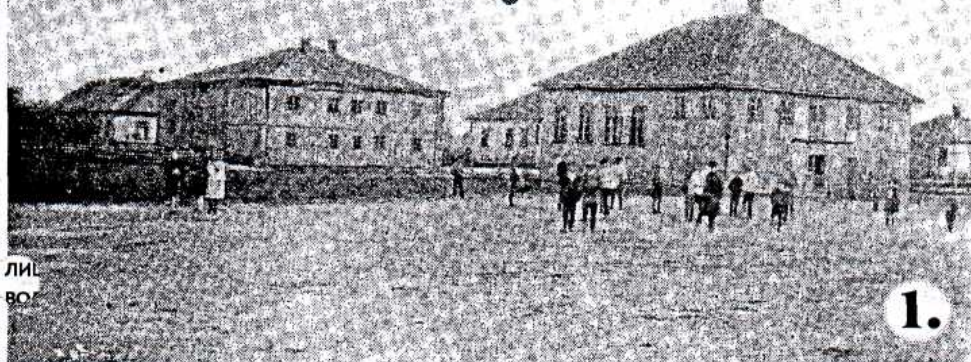

субота 5 травня 2012 року

ВК

НАША ІСТОРІЯ

Олександр НАМОЗОВ. Костопіль. Місто над Замчиськом. Факти і документи.

ЛИ
ВО

1.

Продовження. Початок у попередніх номерах.

У 1934 році в Костополі було організовано байдарочну секцію Волинського краєзнавчого товариства. На річці Замчисько, біля водяного млина, над греблею, поблизу мосту та поряд з водяним млином, (район Адамівки) на двох пристанях знаходилося 14 байдарок та шлюпок і два великих на дванадцять осіб парусних човнів.

У вихідні дні на Замчиську регулярно відбувалися змагання на човнах і байдарках, а наприкінці червня відбувалося щорічне Свято моря.

Тижневик «Wolyn», 1934 рік.

«... Дня 29 червня 1934 року передцем натовпу на березі ставу, біля греблі Костополя перед публікою промарширував з веслами і вдягнутий по-морському відділ членів байдарочної секції, після чого місцевий ксьондз посвятив воду в річці та ставі, а з приводу цих радісних обставин промову з балкона пристані виголосив бургомістр міста Костополя А.Валявські, потім звернувся до народу та представників влади з промовою, викликаючи щохвили гарячі оплески на адресу гарних і добре продуманих, прекрасно удекорованих човнів та байдарок.

на станціях Костопіль і Сарни, прийшли на допомогу бійцям Корпусу Охорони Пограниччя. Сотні вбитих та поранених солдат Червоної Армії лежали на підступах до дотів і оборонних споруд по лінії Сарни-Костопіль-Малинськ-Деражно-Зносичи. Зустрівши перший серйозний супротив, командування Червоної Армії після масованої артпідготовки прийняло рішення бомбити лінію оборони поляків з літаків. Бої тривали з 17 по 19 вересня. Чинити супротив, знаходячись у дотах, ставало нестерпно. Кипіла вода у кожухах кулеметів, концентрація диму у дотах та укриттях була такою, що поляки вели вогонь у протигазах. 19 вересня польські батальйони та КОП здалися у полон.

Поки йшли жорстокі бої на теренах повіту в Костополі, вслід за Підлужним у центрі міста вже було споруджено величку «Тріумфальну арку». Голодних, неголених, у брудних одностроях, із старими гвинтівками на мотузках з льону, червоноармійців, що йшли за кількома танками, зустрічали з квітами у руках у центрі міста як визволителів «вдячні» жителі Костополя. Командиру піхотного батальйону та танкістам полковника Богомолова було вручено нашвидкуруч випечений коровай і так само нашвидкуруч виготовлений символічний ключ від міста.

Військовий комендант міста Василь

обставин промову з балкона пристані виголосив бургомістр міста Костополя А.Валявські, потім звернувся до народу та представників влади з промовою, викликаючи щохвилі гарячі оплески на адресу гарних і добре продуманих, прекрасно удекорованих човнів та байдарок.

У параді веслувального табору взяло участь у загальному 27 шлюпок, човнів та байдарок різної конструкції...»

17 вересня 1939 року о 3 годині 30 хвилин посилені підрозділи радянської армії, розташовані на польсько-радянському кордоні, пішли у наступ. Дивізія комбрига Матикіна нанесла несподіваний удар по фортифікаційній лінії «Поляни» Корпусу Охорони Пограниччя «Березно», де взяла в полон місцеву роту КОП. Успіх радянської армії, на перший погляд, був шалений, адже протягом дня були зайняті Дубно, Здолбунів і Рівне. Та саме на Костопільщині радянські війська зустріли найбільший на теренах Волині опір польських жовнірів. Бронепотяг №5, що знаходився на станції Костопись, узяв під контроль лінію Олександрія-Костопись-Малинськ, а резервний польський полк та батальйони, що знаходились

танками, зустрічали з квітами у руках у центрі міста як визволителів «вдячні» жителі Костополя. Командиру піхотного батальйону та танкістам полковника Богомолова було вручено нашвидкуруч випечений коровай і так само нашвидкуруч виготовлений символічний ключ від міста.

Військовий комендант міста Василь Епіфанов видав ряд наказів, які залишили стару владу без усіляких повноважень. Почали створюватись тимчасові органи радянської влади. Першим головою Костопільського волосного повіту було обрано Кирила Кулака. Дуже швидко на промислових підприємствах міста було введено 8-годинний робочий день, замість 10-12-годинного, що дозволило працевлаштувати близько 1000 жителів міста. 2 жовтня 1939 року жителі Костополя обрали своїми депутатами до Народних Зборів Західної України вчительку Алексейчук, робочого Багнюка та секретаря Костопільської повітової ради Сушка.

У грудні тимчасові органи радянської влади почали ліквідуватися. Організувались районні, міські та сільські ради. Допомогати новій владі прибули випускники НКВС Київського військового округу та кадрові офіцери внутрішніх справ з інших республік. Зокрема до Костополя були направлені офіцери з Грузії.

Першим секретарем Костопільського райкому партії став А.Сушко. Міську комсомольську організацію очолив Петро Босняк, який прибув з Дзержинська. Для роботи з молоддю до міста за направленням ЦК ВЛКСМ приїхали Ліза Гайдар, Іван Бейкун (згодом очолив районну газету «Більшовицький шлях»), Смалярчук, Сенченко, Гайдук та інші комсомольці.

Перші комсомольські організації було створено у відділенні зв'язку, школі-гімназії та фанерній фабриці.

*На фото: 1 - Костопись, стара нова синагоги;
2 - Костопись, Свято моря.*

Продовження публікації уривків із книги читайте у наступних номерах газети.